

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

☒ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER NOTA ☐ JA, GEHEEL

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M en R
DVB
5.1.2e, DOB-PID
5.1.2e 5.1.2e
Defensie

5.1.2e

TER BESLISSING

Datum
21 maart 2022

Onze Referentie
2022Z04392

Opgesteld door
5.1.2e 5.1.2e, DVB

T 5.1.2e

Uiterlijk bij
n.v.t.

Plandatum/Deadline Kamer
23 maart 2022

Binnengekomen op
9 maart 2022

nota

Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Van Dijk (SP) over openheid over wapenleveringen aan Oekraïne

Aanleiding

Vragen van het lid Van Dijk aan de minister van Defensie over openheid over wapenleveringen aan Oekraïne.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met verzending van bijgaande beantwoording, mede namens u.

Kernpunten

- Sinds het eerste bilaterale Oekraïense steunverzoek op het gebied van van militaire goederen (19 januari jl.) is er veel politieke aandacht voor leveringen van Nederlandse militaire goederen aan Oekraïne.
- Na de Russische inval in Oekraïne in de nacht van 23 op 24 februari is het aantal Nederlandse wapenleveranties toegenomen. Over deze leveringen werd in eerste instantie publiekelijk gecommuniceerd, maar in goed overleg met NAVO-bondgenoten is besloten om per 10 maart jl. alleen nog vertrouwelijk over deze leveranties te communiceren. De Kamer werd hierover op 10 maart jl. per brief (kenmerk 22054-360) geïnformeerd.
- In het kader van dit besluit heeft het lid Van Dijk (SP) bijgaande schriftelijke vragen gesteld aan de minister van Defensie. Gelet op de rol van zowel de minister van Buitenlandse Zaken als de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in het exportvergunningverleningsproces gaat bijgaande beantwoording mede namens u beiden uit.
- De beantwoording is opgesteld door het ministerie van Defensie in afstemming met de Directie Veiligheidsbeleid;

Toelichting

N.v.t.

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 23 maart 2022
Betreft Antwoorden op schriftelijke vragen lid Jasper van Dijk d.d. 9 maart 2022 (kenmerk: 2022Z04392) aan de minister van Defensie over openheid over wapenleveringen aan Oekraïne

Onze referentie
BS2022005830

Afschrift aan
de Voorzitter van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Hierbij stuur ik uw Kamer, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de antwoorden op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Van Dijk (SP) op 9 maart 2022.

Vraag 1: waarom hebt u besloten minder informatie te geven over het leveren van militaire goederen aan Oekraïne

Vraag 2: waarom maakte u eerdere wapenzendingen wel gedetailleerd openbaar? Kunt u dat toelichten?

Vraag 3: deelt u de opvatting dat het gebrek aan transparantie een open, maatschappelijke discussie in de weg staat? Zo nee, waarom niet?

Antwoorden vraag 1, 2 en 3:

De afgelopen periode is uw Kamer meermaals in detail geïnformeerd over de leveringen van militaire goederen door het ministerie van Defensie aan Oekraïne. Het kabinet onderschrijft het belang van een open maatschappelijke discussie over dit onderwerp, maar moet transparantie afwegen tegen het waarborgen van de operationele veiligheid.

Eerder achtte het kabinet het van belang om te laten zien dat er militaire goederen ter zelfverdediging van Oekraïne beschikbaar werden gesteld als blijk van steun en solidariteit aan Oekraïne. De veiligheidssituatie was toen nog wezenlijk anders. Ook diverse internationale partners communiceerden in deze fase openlijk over hun materiële steun aan Oekraïne.

Na de Russische invasie van Oekraïne heeft het kabinet in goed overleg met NAVO-bondgenoten besloten om minder openlijk te communiceren over de militaire goederen die Defensie aan Oekraïne levert.

Zoals ook toegezegd tijdens het plenaire debat op 10 maart jl. laat dit onverlet dat het kabinet verantwoording wil afleggen en daarom de Kamer adequaat zal blijven informeren, via een vertrouwelijke bijlage.

Vraag 4: wat voor voertuigen gaat Nederland aan Oekraïne leveren, zoals gesteld in de brief van 3 maart?

Antwoord vraag 4:

In de brief van 10 maart jl. (kenmerk: 22054-360) heeft het kabinet de Kamer vertrouwelijk geïnformeerd over de aard van de leveringen.¹

Vraag 5: klopt het dat Nederland Patriot-raketten gaat leveren in het kader van de oorlog? Om hoeveel Patriots gaat het (met hoeveel raketten) en waar worden zij exact geplaatst?

Antwoord vraag 5:

Op vrijdag 18 maart jl. is uw Kamer geïnformeerd over de inzet van een Nederlandse Patriot luchtverdedigingseenheid in Slowakije (Kamerstuk 2022D10685). De inzet in Slowakije draagt bij aan de versterking van de collectieve afschrikking- en verdedigingsfunctie van de NAVO en de geruststelling van onze bondgenoten in de regio.

De inzet vindt plaats in de omgeving van de luchtmachtbasis in Sliac, in centraal Slowakije, samen met onze partner Duitsland en onder aansturing van de NAVO. Ontplooiing van de Nederlandse Patriot-eenheden vergt de inzet van ongeveer 150 Nederlandse militairen, voor de duur van maximaal zes maanden.

Vraag 6: klopt het dat meer dan 20 landen wapens leveren aan Oekraïne? Om hoeveel landen gaat het precies?

Antwoord vraag 6:

Nederland heeft kennis genomen van meer dan twintig landen die publiekelijk hebben aangegeven Oekraïne te steunen door militaire goederen en wapens te leveren.

Vraag 7: heeft de NAVO dan wel de EU een coördinerende rol aangaande wapenleveranties aan Oekraïne? Op welke manier wordt deze coördinatie vormgegeven?

Antwoord vraag 7:

Nederland is in constante dialoog met zijn bondgenoten en afstemming vindt plaats op verschillende niveaus en in verschillende gremia. De EU heeft een coördinatieplatform ingericht (*Clearing House Cell* – CHC). Hier wordt informatie over de behoeften vanuit Oekraïne en de levering van militaire steun vanuit EU-lidstaten bijeen gebracht. Een aantal niet-EU landen (namelijk VS, VK, Canada, Noorwegen, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Korea) zijn ook aangesloten bij deze cel.

---

¹ Kamerbrief d.d. 10 maart jl. (kenmerk: 22054-360).

Dit platform fungeert als forum voor afstemming en synchronisatie tussen de lidstaten en partnerlanden onderling en met Oekraïne. De EU speelt geen rol in de levering van de militaire middelen. Elk land beslist zelf of en welke militaire goederen het levert aan Oekraïne en is verantwoordelijk voor het transport van de militaire goederen.

De NAVO heeft geen coördinerende rol aangaande wapenleveranties maar richt zich op het verhogen van de paraatheid aan de oostflank.

Vraag 8: op welke wijze acht u deze wapenleveranties proportioneel? Is het ter beschikking stellen van straaljagers aan Oekraïne proportioneel?

Vraag 9: deelt u de opvatting dat Nederland met deze leveranties een keuze maakt met grote risico's op militaire escalatie? Zo nee, waarom?

Antwoorden vraag 8 en 9:

De Nederlandse inzet is om (verdere) escalatie te voorkomen en om Oekraïne in staat te stellen zich beter te verdedigen tegen de Russische gewapende aanval. De wapenleveranties worden zorgvuldig getoetst aan de EU-wapenexportcriteria. Daarbij wordt meegewogen dat Nederland geen wapens wil leveren die het risico in zich dragen van grotere escalatie, de betrokkenheid van meer landen in het conflict en meer slachtoffers.

Deze afweging stelt meer bondgenoten en partnerlanden voor een lastig dilemma. Uiteindelijk neemt ieder land zelf hier een beslissing over.

5.1.2i

5.1.2i

5.1.2i

Van: 5.1.2e

Aan: DVB via 5.1.2e

Cc: DOP-PID, COM, PA-R, PS

Datum: 4 april 2022

Kenmerk: 2022Z04392

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Van Dijk (SP) over openheid
wapenleveringen aan Oekraïne

R akkoord na aanpassing, zie opmerking R in bijlage.

+++

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:
☒ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER NOTA ☐ JA, GEHEEL

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M en R
DVB
DGPZ, DOB-PID
5.1.2e
Defensie

TER BESLISSING

Datum
21 maart 2022

Onze Referentie
2022Z04392

5.1.2e
Opgesteld door
DVB

5.1.2e

Uiterlijk bij
n.v.t.

Plandatum/Deadline Kamer
23 maart 2022

Binnengekomen op
9 maart 2022

nota

Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Van Dijk
(SP) over openheid over wapenleveringen aan Oekraïne

Aanleiding

Vragen van het lid Van Dijk aan de minister van Defensie over openheid over
wapenleveringen aan Oekraïne.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met verzending van bijgaande beantwoording, mede namens u.

*Akkoord;
1 taalkundige wijziging*

Kernpunten

- Sinds het eerste bilaterale Oekraïense steunverzoek op het gebied van van militaire goederen (19 januari jl.) is er veel politieke aandacht voor leveringen van Nederlandse militaire goederen aan Oekraïne.
- Na de Russische inval in Oekraïne in de nacht van 23 op 24 februari is het aantal Nederlandse wapenleveranties toegenomen. Over deze leveringen werd in eerste instantie publiekelijk gecommuniceerd, maar in goed overleg met NAVO-bondgenoten is besloten om per 10 maart jl. alleen nog vertrouwelijk over deze leveranties te communiceren. De Kamer werd hierover op 10 maart jl. per brief (kenmerk 22054-360) geïnformeerd.
- In het kader van dit besluit heeft het lid Van Dijk (SP) bijgaande schriftelijke vragen gesteld aan de minister van Defensie. Gelet op de rol van zowel de minister van Buitenlandse Zaken als de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in het exportvergunningverleningsproces gaat bijgaande beantwoording mede namens u beiden uit.
- De beantwoording is opgesteld door het ministerie van Defensie in afstemming met de Directie Veiligheidsbeleid.

Toelichting

N.v.t.

Dit platform fungeert als forum voor afstemming en synchronisatie tussen de lidstaten en partnerlanden onderling en met Oekraïne. De EU speelt geen rol in de levering van de militaire middelen. Elk land beslist zelf of en welke militaire goederen het levert aan Oekraïne en is verantwoordelijk voor het transport van de militaire goederen.

De NAVO heeft geen coördinerende rol aangaande wapenleveranties maar richt zich op het verhogen van de paraatheid aan de oostflank.

Vraag 8: op welke wijze acht u deze wapenleveranties proportioneel? Is het ter beschikking stellen van straaljagers aan Oekraïne proportioneel?

Vraag 9: deelt u de opvatting dat Nederland met deze leveranties een keuze maakt met grote risico's op militaire escalatie? Zo nee, waarom?

Antwoorden vraag 8 en 9:

De Nederlandse inzet is om (verdere) escalatie te voorkomen en om Oekraïne in staat te stellen zich beter te verdedigen tegen de Russische gewapende aanval. De wapenleveranties worden zorgvuldig getoetst aan de EU-wapenexportcriteria. Daarbij wordt meegewogen dat Nederland geen wapens wil leveren die het risico in zich dragen van grotere escalatie, de betrokkenheid van meer landen in het conflict en meer slachtoffers.

Deze afweging stelt meer bondgenoten en partnerlanden voor een lastig dilemma. Uiteindelijk neemt ieder land zelf hier een beslissing over.

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

☒ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER NOTA ☐ JA, GEHEEL

Aan M en R
Van DVB
Via 5.1.2e, DOB-PID
Kopie aan 5.1.2e
Afgestemd met Defensie

TER BESLISSING

Datum

6 april 2022

Onze Referentie

2022Z04392

Opgesteld door

5.1.2e 5.1.2e, DVB

T 5.1.2e

Uiterlijk bij

n.v.t.

Plandatum/Deadline Kamer

23 maart 2022

Binnengekomen op

9 maart 2022

nota

Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Van Dijk (SP) over openheid over wapenleveringen aan Oekraïne

Aanleiding

Vragen van het lid Van Dijk aan de minister van Defensie over openheid over wapenleveringen aan Oekraïne.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met verzending van bijgaande beantwoording, mede namens u.

Kernpunten

- Sinds het eerste bilaterale Oekraïense steunverzoek op het gebied van van militaire goederen (19 januari jl.) is er veel politieke aandacht voor leveringen van Nederlandse militaire goederen aan Oekraïne.
- Na de Russische inval in Oekraïne in de nacht van 23 op 24 februari is het aantal Nederlandse wapenleveranties toegenomen. Over deze leveringen werd in eerste instantie publiekelijk gecommuniceerd, maar in goed overleg met NAVO-bondgenoten is besloten om per 10 maart jl. alleen nog vertrouwelijk over deze leveranties te communiceren. De Kamer werd hierover op 10 maart jl. per brief (kenmerk 22054-360) geïnformeerd.
- In het kader van dit besluit heeft het lid Van Dijk (SP) bijgaande schriftelijke vragen gesteld aan de minister van Defensie. Gelet op de rol van zowel de minister van Buitenlandse Zaken als de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in het exportvergunningverleningsproces gaat bijgaande beantwoording mede namens u beiden uit.
- De beantwoording is opgesteld door het ministerie van Defensie in afstemming met de Directie Veiligheidsbeleid;
- Na uw goedkeuring heeft MinDef op 5 april jl. het antwoord op vraag 7 nog aangepast. Daarom wordt de beantwoording nogmaals aan u voorgelegd ter accordering.

2022Z04392

(ingezonden 9 maart 2022)

Vragen van het lid Jasper van Dijk (SP) aan de minister van Defensie over openheid over wapenleveringen aan Oekraïne.

1.
Waarom hebt u besloten minder informatie te geven over het leveren van militaire goederen aan Oekraïne? 1)
2.
Waarom maakte u eerdere wapenzendingen wel gedetailleerd openbaar? Kunt u dat toelichten?
3.
Deelt u de opvatting dat het gebrek aan transparantie over wapenleveringen een open, maatschappelijke discussie in de weg staat? Zo nee, waarom niet?
4.
Wat voor voertuigen gaat Nederland aan Oekraïne leveren, zoals gesteld in de brief van 3 maart? 2)
5.
Klopt het dat Nederland Patriot-raketten gaat leveren in het kader van de oorlog? Om hoeveel Patriots gaat het (met hoeveel raketten) en waar worden zij exact geplaatst? 3)
6.
Klopt het dat meer dan 20 landen wapens leveren aan Oekraïne? 4) Om hoeveel landen gaat het precies?
7.
Heeft de NAVO dan wel de EU een coördinerende rol aangaande wapenleveranties aan Oekraïne? Op welke manier wordt deze coördinatie vormgegeven? 5)
8.
Op welke wijze acht u deze wapenleveranties proportioneel? Is het ter beschikking stellen van straaljagers aan Oekraïne proportioneel?
9.
Deelt u de opvatting dat Nederland met deze leveranties een keuze maakt met grote risico's op militaire escalatie? Zo nee, waarom niet?

1) De Telegraaf 4 maart 2022 'Meer wapens, maar minder communicatie; Aantallen niet meer vermeld'.

2) 'Voorts informeer ik uw Kamer dat naar aanleiding van recente aanvullende Oekraïense verzoeken het kabinet voornemens is om extra goederen te leveren in het verlengde van reeds geleverde militaire goederen, aangevuld met overige goederen zoals voertuigen, gevechtsrantsoenen, slaapzakken, laptops en beschermende kleding.' Brief minister Ollongren, 3 maart 2022.

3) Trouw.nl, liveblog, 12.44 u, 8 maart 2022

4) Forum on the Arms Trade on what is exported until now
<https://forumarmstrade.org/ukrainearms.html>

5) UK government published report: Military assistance to Ukraine since the Russian invasion.
<https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9477/CBP-9477.pdf>

Ministerie van Defensie

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 26 april 2022
Betreft Antwoorden op schriftelijke vragen lid Van Haga d.d. 5 april 2022
(kenmerk: 2022Z06606) aan de minister van Defensie over
wapenleveranties aan Oekraïne.

Onze referentie
BS2022008505

Afschrift aan
de Voorzitter van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Hierbij stuur ik uw Kamer, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de antwoorden op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Van Haga (Groep Van Haga) op 5 april 2022.

1. Kunt u een overzicht geven van al het materieel en alle wapens die door Nederland zijn geleverd ten behoeve van Oekraïne?

In de brieven van 10 maart jl. (kenmerk: 22054-360), 22 maart jl. (kenmerk: 2022D11052) en 14 april jl. (kenmerk: 2022D15212) heeft het kabinet de Kamer (vertrouwelijk) geïnformeerd over de leveringen van militaire goederen door het ministerie van Defensie aan Oekraïne.

2. Kunt u een overzicht geven van alle manschappen die betrokken zijn bij deze leveranties, eventuele instructie en het gebruik ervan?

Er zijn dagelijks ongeveer 55 tot 100 Nederlandse defensiemedewerkers betrokken bij de logistiek van de leveranties, het vervoeren van materieel en de overdracht hiervan. Per levering wordt bekeken of het geven van uitleg of training aan de Oekraïense strijdkrachten benodigd is en hoe hieraan kan worden voldaan. Er is geen Nederlands defensiepersoneel betrokken bij het gebruik van het geleverde materieel door de Oekraïense strijdkrachten in Oekraïne.

3. Kunt u aangeven via welke route Nederlands materieel en Nederlandse wapens bij de Oekraïense strijdkrachten terechtkomen?

Zoals vermeld in de beantwoording op de kamervragen van Van Dijk van 14 april jl. (kenmerk: 2022D15246), onderschrijft het kabinet het belang van een open maatschappelijke discussie over de wapenleveranties, maar moet het kabinet transparantie afwegen tegen het waarborgen van de operationele veiligheid. Na de Russische invasie van Oekraïne heeft het kabinet met het oog op de (operationele) veiligheid besloten om minder openlijk te communiceren over de

militaire goederen die Defensie aan Oekraïne levert. Dit geldt ook voor de route via welke de Nederlandse militaire goederen naar Oekraïne worden verzonden.

4. Kunt u aangeven op welke wijze de Nederlandse overheid toezicht houdt op deze leveranties?

5. Wordt bij de controle op de leveranties samengewerkt met buitenlandse militaire organisaties? Zo ja, welke?

6. Bent u tevreden over deze leveranties? Met andere woorden, is 100% van de door ons geleverde wapens op de juiste plek terechtgekomen?

Antwoorden vraag 4, 5 en 6:

Zoals vermeld in de beantwoording op de kamervragen van Van Dijk, 14 april jl. (kenmerk: 2022D15246), vindt vooraf afstemming en coördinatie plaats tussen EU-lidstaten, NAVO-bondgenoten en partners onderling en met Oekraïne over de levering van militaire goederen.

Vervolgens toetst het kabinet elke levering op voorhand zorgvuldig, maar gezien de uitzonderlijke omstandigheden versneld, aan de hand van de EU wapenexportcriteria. Deze toetsing wordt verricht door de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.¹ Als onderdeel van het vergunningverleningsproces wordt een eindgebruikersverklaring getekend door de Oekraïense eindgebruiker waarin staat dat het materieel:

- niet zonder schriftelijke Nederlandse toestemming overgedragen mag worden aan andere partijen;
- alleen gebruikt mag worden door overheidsinstanties van Oekraïne;
- niet geëxporteerd of doorverkocht mag worden naar een gebied dat onder embargo staat van de VN, EU en/of OVSE en
- alleen gebruikt mag worden voor defensieve doeleinden in lijn met Art 51 van het VN Handvest of in de context van eventuele toekomstige VN vredesoperaties wanneer het gebruik in overeenstemming is met de principes van vredeshandhaving.

Defensiepersoneel ziet er op toe dat de door Nederland geleverde wapens en munitie aan een vertegenwoordiger van de eindgebruiker, een functionaris van de Oekraïense strijdkrachten, worden overgedragen. Dit conform de wapenexportvergunning. Hierbij wordt expliciet vermeld dat de door Nederland geleverde goederen niet zonder schriftelijke toestemming van Nederland, door anderen gebruikt mogen worden, noch doorverkocht of overgedragen mogen worden.

7. Is bekend waar en wanneer de door Nederland geleverde wapens zijn ingezet? Zo ja, kunt u hiervan een overzicht geven?

8. Kunt u aangeven of er slachtoffers zijn gemaakt met de door Nederland geleverde wapens? Zo ja, welke nationaliteit hebben deze slachtoffers?

---

¹ De toetsing van specifieke transacties aan de EU wapenexportcriteria kan op verzoek vertrouwelijk worden ingezien.

Antwoorden vraag 7 en 8:

Het kabinet beschikt niet over informatie aangaande de locatie of het moment van de inzet van Nederlandse militaire goederen. Ook heeft het kabinet geen informatie over slachtoffers die specifiek door Nederlandse militaire goederen zijn gemaakt. Het is aan Oekraïne om conform de eindgebruikersverklaring te beslissen over de inzet van de geleverde middelen. De Nederlandse inzet is om Oekraïne in staat te stellen zich beter te verdedigen tegen de Russische gewapende aanval (kenmerk: 2022D15246).

DE MINISTER VAN DEFENSIE

drs. K.H. Ollongren